

A szülők körében nagy az elkeseredés a tömeges visszautasítások miatt. Ez az elkeseredés teljesen indokolt is, mert a szabályzat szerint a fölvételi vizsgához egy évi műhelygyakorlat szükséges, ami a visszautasítás következtében kárba vész. Ujabb egy évi műhelygyakorlat után is kétséges a fölvétel. A tanulókat tehát megakasztották a fejlődésükben. A középiskolákban telebeszéljük a tanulókat fejét, hogy az ipari pályára tóduljanak, az iparé a jövő és amikor egy évi előkészítő munka után jelentkeznek, hogy „én iparosnak készülök”, — az orruk előtt becsukják az ipariskola kapuit. Ha ez továbbra is így tart, az ifjuság előtt diszkreditálják az ipariskolákat, mert senkisem hajlandó évekkal visszamaradni a kétes fölvételért.

Magyarország ipara és az ifjuság ipari érdekének megóvása végett haladéktalanul szaporítani kell a felsőipariskolák számát.

A képviselőház ülése.

— A tönkretett ellenzék. —

(Saját tudósítónktól.) Politikai körökben általános feltűnést kelt mindenfelé a Magyar Nemzet vasárnapi vezércikke, amely konkrét szám- és egyéb adatokkal bebizonyítja Justh Gyula kolozsvári nyilatkozatával szemben, hogy a nemzeti munkapárt nem atrocitások árán kapott a nemzettől többséget. Kimutatja, hogy a Kossuth- és Jushpárt együttvéve sem állított annyi jelöltet, hogy többséget vállalhatott volna, sőt 54 kerületben egymás ellen is állított jelöltet. Ennek oka pedig az, hogy a volt többség, a függetlenségi párt a tavalyi választások előtt maga sem hitt a maga küldetésében, maga volt leginkább tisztában azzal, hogy a nemzet elfordult tőle és ezért nem is kapott kellő számú komoly jelöltet, noha a Justh-párt körlevélben keresett ilyeneket. A függetlenségi párt tehát a csatát tudata szerint már annak kezdete előtt rég elvesztette, míg a nemzeti munkapárt 58 kerületben egyhangulag, 1000-nél nagyobb többségekkel 25, 500-nál nagyobb többségekkel 51 és 200-nál nagyobb többségekkel pedig 66 kerületben győzött. A munkapártiak demonstrálni akarván győzelmüknek spontán voltát, egész sor kerületben még akkor is leszavaztatták a pártjukbeli választókat, amikor az ellenjelölt már visszalépett, vagy a választás már egyébként dőlt el javukra. A munkapárt mintegy 100 kerületben nem állított jelöltet az ellenzékkel szemben. Ott egymást marták oly dühvel, aminőt a munkapárt az ellenzékkel szemben egyetlen kerületben sem alkalmazott. Ugyancsak feltűnést keltett mindenütt a Budapesti Hírlap azon híre, hogy a jövő évi költségvetés, amelyet Lukács László pénzügyminiszter szeptember végén, vagy október elején fog beterjeszteni, nagy meglepetést hoz a parlamentnek. Ki fog tenni, hogy a hadügyi tételek egyáltalán nem rugnak akkora összegekre, mint amennyit a véderő javaslat pénzügyi bírálói jósolgattak. De hoz a költségvetés más örvendős meglepetést is és pedig azt, hogy kulturális és szociális célokra csak akkor összeg jut már a jövő évben, mint a hadügyi költségvetés fölemelt tételei. A kormány úgy látzik, megszabott összegekben kívánja igazolni, hogy kulturális és szociális haladásunkat ép annyira szíven viseli, mint a véderő szükségesnek mutatózó fejlesztését.

A képviselőház mai ülését szakadatlan névszerinti szavazás emésztette föl. Az ülés az Erzsébet királyné emlékére tartott istentisztelet folytán csak tizenegy órakor kezdődött Kabos Ferenc elnöklésével. Bejelentette az elnök, hogy a kolozsvári E. M. K. E. ünnepén Berzeviczy Albert vezetésével nagyobb küldöttség képviselte a Házat. Ezt helyeslően tudomásul vették. Bemutatta az elnök Torontál-, Nagykovács-, Bars- és Arad-vármegyék föllíratát az obstrukció ellen s

Budapest székesfővárosát a sajtószabadság biztosítása érdekében. Ráth Endre ellenindítványa folytán a négy első föllíratnak a bizottságokhoz való utasítása dolgában névszerinti szavazás lesz. A Ház többsége azután névszerinti szavazással elvetette a szolnok-megyei és székelyudvarhelyi föllíratok dolgában az ellenzék részéről beterjesztett ellenindítványokat s az elnök az ülést két óra előtt berekesztette.

A tüdővész pusztítása.

— Korányi Sándor báró könyve. —

(Saját tudósítónktól.) Nem mond új dolgokat, mégis megkap és elrémit bennünket Korányi Sándor báró egyetemi tanár könyve, mely csak pár nap előtt látott napvilágot. Szomorú statisztikát tartalmaz ez a könyv, különösen ránk magyarokra, akiket egész Európában a legjobban pusztít a tuberkulózis. Különösen minket, szegedieket érdekelhet a könyv tanulsága, mert hála kitűnő egészségügyi viszonyainknak, minket különösképen kedvel a tuberkulózis és mégis tehetetlenek vagyunk vele szembe és nem is gondolunk arra, hogy jó lenne, vagy kellene ez ellen védekezni. Országszerte széles körben akció indult meg a tüdővész elleni szanatóriumok építésére. Mi hallgatunk és hallgatunk és eszünkbe sem jut, hogy Szeged és Délvidék lakossága részére szanatórium létesíttessék.

Lássuk csak, mit mond a tudós professzor könyve a tüdővész pusztításáról. A könyv szerint esztendőnkint nyolcszázezerre tehető Európában a tüdővészben elhalt emberek száma. Ebből Magyarországra mintegy hetvenezer esik. Hayward számítása szerint Angliában — ahol a tuberkulózis halálozás Magyarországnak éppen egyharmada — a tüdővész az ember átlagos élettartamát harmadfél évvel teszi rövidebbé. Gebhard szerint a harminc esztendőnél fiatalabb munkaképtelen férfiaknak és a huszonöt évnél fiatalabb munkára képtelen nőknek nagyobb fele tuberkulotikus. Hamburger úgy találja, hogy a Berlinben 1904-ben elhalt anyák száz gyermeke közül az összeírásakor élt nyolcvannégy, ha az anyák nem haltak meg tuberkulózisban, míg ha a halál oka tüdővész volt, száz gyermek közül csak ötvenhat volt életben. Ezekből az adatokból szomorú képet alkothatunk afelől, hogy milyen súlyosan nehezedik az emberiségre a tuberkulózis átka, mennyire befolyásolja az élettartamot, a munkaképességet, a gyermekhalandóságot és ez a kép még szomorúbb lesz akkor, ha tekintetbe vesszük a tuberkulózis erős ragályosságát, esztendőnkig tartó lefolyását, mely idő alatt a beteg és szenvedő emberek megfertőzik az egészségeseket is. A berlini Frenkel összeállításából kitűnik, hogy Poroszország 10,000 lakosa közül 1878-ban tüdővészben 330 halt meg. Ezzel szemben 1909-ben 10,000 ember közül a tuberkulózisban elhaltak száma 160. Harmincegy esztendő alatt tehát a tuberkulózis-halálozás felénél mélyebbre szállott alá. Magyarországon azonban éppen fordított az arány. Nálunk a statisztikai kimutatások szerint a tuberkulózis-halandóság nő. A statisztikai kimutatások szerint Magyarországon állítólag 1895-ben 53,722 és 1905-ben 89,120 ember halt meg tüdővészben. Tíz esztendő alatt tehát 35,398 emberrel növekedett a tuberkulotikus halandóság. A könyv arra is megféle, hogy kik között pusztít leginkább a tüdővész. Egy és ugyanazon évre vonatkozó statisztikák mutatják, hogy a nehéz fizikai munkát végző és rosszul táplálkozó munkásnép közt erősebben pusztít e betegség, mint azok közt, akik jobb módban élnek. Thirring Gusztáv szerint tízezer emberre Budapesten kétszáz-kilenevenhét tuberkulózis-halál esik, ha egy-két ember lakik egy szobában. Mig például ha öt-hat ember lakik egy szobában, a tuber-

kulózis-mortalitás eléri az ötszáznegyvenhetet.

Ez természetes is, mert a szegénysorsu emberek levegőtlen, sötét kis lakásokban laknak és nem tudnak nagy gondot fordítani a tisztaságra sem.

Eppen ezért kellene valamit tenni ezen a téren. Elsősorban, mint említettük, egy szanatóriumot a tüdőbetegek részére, és másodsorban, ha ugyan nem először intézkedéseket a még egészségesek részére. Munkáslakásokat, szép, tiszta, világos, levegős lakásokat a munkások részére. Terület van bőven és ha nem is nyerekednek rajta, semmiesetre sem fizetne rá a város. Mert szociális téren nem sokat várhatunk, — a városnak kellene gondoskodni róla, még pedig minél előbb, mert nem okvetlenül kell bevárnunk, amíg minden más város megelőz bennünket.

Kolera-statárium.

— Két hétre elzárják a Dunát. —

(Saját tudósítónktól.) A rettenetes rém, a kolera — most már kétségtelen — ott uszkál a Duna szennyes vizében, amelyből halált, veszedelmet isznak meg gondolatlan matrózok. Ma is vittek néhány ilyen szerencsétlent a járványkórházba, a kikötőben veszteglő uszályokról. Az orvosi vizsgálat több bacillus-gazdát is talált, akik széthurcolhatták az infekciót a fővárosban. A hatóságok belátták, hogy a rendelet gyártása silány védekezés a kolera ellen és Vázsonyi Vilmos indítványára szociális jelentőségű intézkedéseket fognak tenni. Megszüntetik a tulzsufolt és piszkos lakások veszedelmét és a szegény népek meleg levest fognak kiosztani. A tisztí főorvos figyelmeztette a hajóstársaságokat, hogy a maguk hatáskörében tiltsák el alkalmazottaikat a fertőzött Duna vizének használatától.

(Kolera-rendeletek.)

A belügyminiszter a hivatalos lap vasárnapi számában két rendeletet tett közzé. Ezekben megszabja azokat az árukat, amelyeknek Olaszország felől és Törökországból tilos a behozataluk. Ilyenek: használt fehérneműk, törölröngy és papírgyártásra szánt rongy.

(Négy új kolerás.)

Még kilencedikén beszállították a budapesti járványkórházba Grekó Sándorné Kapitány Rózát, a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság 652. számú uszályán dolgozó matróz feleségét. Az asszony, akiről időközben megállapították az ázsiai kolerát, tegnap délután hat órakor meghalt. Kivüle négy-ötven tartózkodnak még az uszályhajón, köztük Grekóné Sándor nevű fia. A gyereknemű, ócska és viselt ruha, használt ágyról, aki különben egészséges, megállapították, hogy bacillushordozó.

A kis Grekó Sándoron kívül még egy bacillushordozó van a Gellért-kórházban: Méli Ferenc 30 éves napszámos, akit a vágóhídi barakkból vittek be, mert együtt volt a kolerás Bihari Józseffel.

Vasárnap délből a Szentendre előtt álló Budapest nevű kotrógépen rosszul lett Kupicza Mihály hajóslegény. Összeesett, görcsök lepték meg és hányt. A beteget Imre nevű fia csónakba tette és átvitte az újpesti rakpartra, a Fleischmann-féle kavicstelepre. Nyomban értesítették az V. kerületi tisztiorvost, aki a beteget, minthogy a tünetek alapján kolerának minősítette, bevitte a járványkórházba. Ugyancsak a Budapest kotrógőzősön rosszul lett Gerebes Ferenc 24 éves hajós, aki a harmas számú uszályhajón lakott. A vizsgálat pozitív kolerát állapított meg, ami még valószínűbbé teszi, hogy Kupicza Mihály ázsiai kolerában betegedett meg. Kupicza elmondotta, hogy ő és családja